

NORGES BANK

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 Oslo

Dato: 16.03.2016
Deres ref.:
Vår ref.: 16-2022

Råd om motsyklisk kapitalbuffer 1. kvartal 2016

Norges Bank skal utarbeide beslutningsgrunnlag og gi Finansdepartementet råd om nivået på den motsykliske kapitalbufferen til bankene fire ganger i året. Kravet til den motsykliske kapitalbufferen er fastsatt til 1 prosent. I juni i fjor ble det besluttet å øke bufferkravet til 1,5 prosent med virkning fra 30. juni i år. Beslutningsgrunnlaget for Norges Banks råd om motsyklisk kapitalbuffer i første kvartal 2016 legges fram i Pengepolitisk rapport 1/16.

Norges Banks vurdering tar utgangspunkt i at bankene bør bygge opp og holde en motsyklisk kapitalbuffer når finansielle ubalanser bygger seg opp eller har bygd seg opp. Kravet til motsyklisk kapitalbuffer vil bli vurdert i lys av øvrige krav til bankene. Ved tilbakeslag i økonomien og store tap i bankene kan bufferkravet settes ned for å motvirke at en strammere utlånspraksis forsterker nedgangen. Bufferkravet bør ikke uten videre trappes ned selv om det skulle være tegn til at finansielle ubalanser avtar. Den motsykliske kapitalbufferen er ikke et virkemiddel for å finstyre økonomien.

Norges Banks vurdering av finansielle ubalanser tar utgangspunkt i forholdet mellom kreditt og BNP og hvordan dette avviker fra en langsiktig trend. Den samlede kreditten til husholdninger og foretak har lenge steget raskere enn verdiskapingen i fastlandsøkonomien. Mot slutten av fjoråret avtok gjeldsveksten i husholdningene. Foretakenes gjeldsvekst var fortsatt moderat. Lavere vekst i norsk økonomi bidro til at kredittindikatoren likevel steg i fjerde kvartal. Ifølge Norges Banks utlånsundersøkelse har bankene strammet inn noe på kredittpraksisen overfor både husholdninger og foretak. Finansieringskostnadene har steget for mange foretak.

Det europeiske systemrisikorådet (ESRB) anbefaler at det beregnes tekniske referanseverdier for bufferen. Den langsiktige trenden i kredittindikatoren kan beregnes på ulike måter. Med Baselkomiteens trendberegning var referanseverdien 0 prosent i fjerde kvartal 2015. Med en alternativ trendberegning, som erfaringsmessig gir en bedre ledende indikator for kriser, var referanseverdien for bufferen 1 prosent i fjerde kvartal, ned fra 1¼ prosent i tredje kvartal. ESRB presiserer at det ikke skal være en mekanisk sammenheng mellom referanseverdien og nivået på bufferkravet, men at kravet skal baseres på et bredere beslutningsgrunnlag.

I tillegg til kredittindikatoren fester Norges Bank seg ved utviklingen i eiendomspriser og ved hvor stor del av sin finansiering bankene henter i finansmarkedene. Veksten i boligprisene har avtatt det siste halvåret, men det er store forskjeller mellom regioner. I områder med nær tilknytning til oljevirksomheten har boligprisene steget lite eller falt, mens prisveksten har vært sterk i Oslo og store

deler av Østlandet. Omsetningen av boliger har falt litt sammenlignet med for et år siden. Prisindikatoren for næringseiendom fortsatte å stige markert i andre halvår i fjor. Avkastningskravet på kontorlokaler med høy standard og sentral beliggenhet i Oslo har falt ytterligere, mens leieprisene har vært uendret. Leieprisene på kontorlokaler har falt i flere av de andre byene. Andelen markedsfinansiering i bankene har vært nokså stabil.

Bankene hadde god lønnsomhet i 2015 og kapitaldekningen økte. Ved utgangen av fjerde kvartal var den rene kjernekapitaldekningen i de største bankene 14,4 prosent i gjennomsnitt. Bankene ligger godt an til å nå annonserte kapitalmål i 2016. Utlånstapene er fortsatt lave.

På nyåret var det uro i finansmarkedene. Kursene på europeiske bankaksjer falt, og påslag på bankobligasjoner steg. I det siste er uroen dempet og kredittpåslagene har falt tilbake. Norske banker har fortsatt god tilgang til markedsfinansiering og kredittpåslagene er om lag uendret siden desember.

Den vedvarende oppgangen i husholdningenes gjeldsbelastning og høy prisvekst på eiendom de siste årene er tegn på at finansielle ubalanser har bygd seg opp. Utviklingen den siste tiden tyder samlet sett på at ubalansene ikke bygger seg videre opp. Svak vekst i norsk økonomi kan fremover bidra til å dempe gjeldsveksten i både husholdninger og foretak. På den annen side innebærer lavere renter en risiko for at veksten i eiendomspriser og gjeld tiltar.

Norges Banks hovedstyre har etter en samlet vurdering besluttet å gi Finansdepartementet råd om å holde bufferkravet uendret på 1,5 prosent.

I arbeidet med rådet om motsyklisk kapitalbuffer har Norges Bank og Finanstilsynet utvekslet informasjon og vurderinger.

Med vennlig hilsen

Øystein Olsen

Sindre Weme

Kopi: Finanstilsynet